

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Olivera Kardum
Zvanje	profesor savjetnik
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	Ekonomsko-birotehnička i trgovачka škola Zadar
Adresa elektroničke pošte	olivera.kardum@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Vladimir Nazor: <i>Maslina</i>
Predmet (ili međupredmetna tema)	Hrvatski jezik
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	Prvi razred srednje strukovne škole
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	SŠ HJ B 1.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu SŠ HJ B 1.2. Učenik razlikuje i opisuje književni tekst prema temi i žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove SŠ HJ A.1.6. Učenik analizira značenske odnose među riječima pomoću rječnika
Tijek nastavnog sata	Uvodni dio sata (5- 10 minuta) <ol style="list-style-type: none">Učenici rješavajući slagalicu i premetaljku otkrivaju naslov pjesme koju ćemo interpretirati na satu.Promatraju fotografiju stabla masline i zapisuju svoje asocijacije vezane uz sintagmu 'mediteranski krajolik'. Središnji dio sata (30 minuta) <ol style="list-style-type: none">Interpretativno čitanje Nazorove pjesme <i>Maslina</i> (3 minute)Doživljajno-spoznajna stanka i objava doživljaja (2

- minute)
3. Učenici u obliku Vennova dijagrama koji je nacrtan na ploči uspoređuju svoje asocijacije s Nazorovim doživljajem mediteranskog krajolika, uočavaju sličnosti i razlike. (5 minuta)
 4. Uz pomoć nastavnika učenici određuju vanjsku i unutarnju kompoziciju pjesme, analiziraju stih, ritam, pjesnički jezik, antički utjecaj, funkciju stilskih figura. (5 minuta)

OČEKIVANO:

Vanjska kompozicija uokvirena je slikom vinograda ovjenčanog zelenim vijencem maslina i dječaka koji u zanosu sanjari ushićen ljepotom mediteranskog pejzaža. Unutarnja kompozicija je dvodijelna. Prvi dio je ditirampske, ushićeno se slavi priroda i život, u drugom dijelu lirski subjekt je u zrelim životnim godinama, pritisnut životnim teškoćama (metafore: tamne i burne noći, vjetrina zidima trese i tamu sve crnu tjeru mi u dom). Utjehu pronađeni u svjeći koja gori maslinovim uljem njegova djetinjstva. To ulje i ta svijeća stvaraju začarani krug i bude slike djetinjstva. Ritam prvog i drugog dijela pjesme je različit. U prvom dijelu je usporen, kao da želi dočarati tišinu i tromost ljetnog popodneva (pridjevi: teška, tiha, velika, stroga, mirna), a onda se naglo ubrzava prikazom lirskog subjekta u kasnijem vremenu. To ubrzanje postignuto je glagolima (otvara, duva, trese, tjeru). Sam završetak pjesme opet donosi smiren i umjeren ritam čime doprinosi kružnoj strukturi pjesme. Nazorov stih je heksametar, antički stih koji koristi i Homer u svojoj Ilijadi i Odiseji. To je stih od šest stopa (učenici ga već poznaju). Ritam se stvara brojnim opkoračenjima, prebacivanjima i inverzijama (pronaći primjere).

Sam pjesnik kaže: "Ima u mojoj lirici stih..., a to je neka vrsta heksametra, prvi, možda, konjić iz moje vlastite štalice, na kome sam, još mlad i zelen, a željan prostora, sunca i zraka – preskočio prvi put sve plotove metrike i sve zapreke rimovanja, da ga zaigram na otvorenu, po miloj volji,"

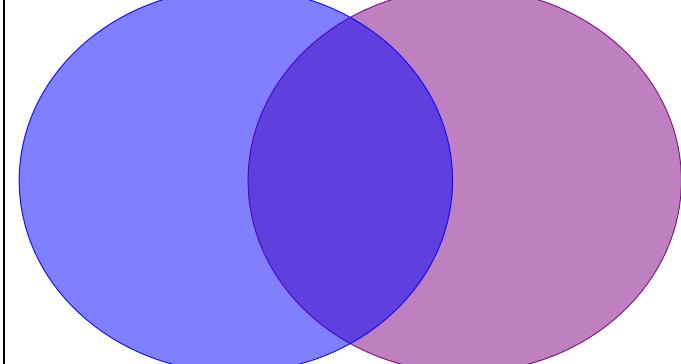
Antički utjecaj vidljiv je i u motivu Atene, božice mudrosti i pobedonosnog rata. Najčešći su joj epiteti Partenos (djevica), Palada ili Palas (djevojka) i Nika (pobjednica). Antički motivi

	<p>upućuju na činjenicu da smo oduvijek bili dio mediteranske civilizacije i kulture, a maslinarstvo je jedno od obilježja Mediterana.</p> <p>Pjesnički jezik je slikovit i arhaičan (vrućijem, uzduh, sveđer, užga) čime se stvara intimnost i domaće ozračje u sjećanju na oca i prošlost.</p> <p>5. Učenici se raspoređuju u skupine (po 4 ili 5 ovisno o ukupnom broju) i dobivaju nastavne lističe s istim pitanjima i upute za vrednovanje. Koristimo metodu: odgovori, razmijeni, vrednuj, prezentiraj. Nakon što odgovore na prvo pitanje svoj listić šalju u krug kako bi odgovor pročitali i vrednovali svi članovi skupine. Ocjene nisu brojčane, već znakovne. Skupina bira najbolje ocijenjen odgovor i po potrebi ga nadopunjuje idejama drugih članova. Odabrani odgovor predstavljaju ostatku razreda. Isti postupak ponavlja se s ostalim pitanjima. Nastavnik korigira pogrešne odgovore i dopunjava ih ako je potrebno. (15 minuta)</p> <p>Završni dio sata (5 do 10 minuta)</p> <p>Nakon izlaganja svih skupina učenici su upoznati s projektom „Maslina i ja“ koji će pripremati sljedećih tjedan dana.</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>Učenici</p> <ul style="list-style-type: none">- Rješavaju slagalicu i premetaljku- Zapisuju svoje asocijacije- Slušaju Nazorovu pjesmu- Izražavaju svoj doživljaj pjesme- Uz nastavnikovu pomoć analiziraju kompoziciju, stih, ritam, jezik i ulogu antičkih elemenata u pjesmi- Uspoređuju u obliku Vennova dijagrama svoje asocijacije s pjesnikovim doživljajem- Individualno odgovaraju na postavljena pitanja- Čitaju i vrednuju odgovore ostalih članova skupine- Biraju najbolji odgovor i po potrebi ga nadopunjaju- Predstavljaju svoj odgovor- Slušaju odgovore ostalih skupina i nadopunjaju ih ako je potrebno- Biraju u skladu sa svojim interesima jedan istraživački (rad u paru) i jedan stvaralački

	<p>zadatak</p> <p>Nastavnik</p> <ul style="list-style-type: none">- Uvodi učenike u temu- Interpretativno čita Nazorovu pjesmu- Crta Vennov dijagram na ploču i popunjava ga uz pomoć učenika- Pomaže učenicima u analizi kompozicije, stiha, ritma i pjesničkog jezika- Priprema pitanja za učenike i koordinira rad skupina, korigira i dopunjava odgovore učenika, vodi računa o vremenu- Upoznaje učenike sa zadatcima istraživačkog i stvaralačkog tipa za projektnu nastavu
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>Pjesma Vladimira Nazora: <i>Maslina</i></p> <p>Fotografija stabla masline iz Luna na otoku Pagu stare 2000 godina</p>
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	<p>Vrednovanje kao učenje (rad u skupini)</p> <ul style="list-style-type: none">- Izvrstan odgovor- Dobar odgovor- Nema odgovora ili je djelomičan <p>Nastavni listići mogu poslužiti i nastavniku za ocjenu doprinosa pojedinog učenika skupnom radu.</p> <p>Samovrednovanje doprinosa projektnoj nastavi</p> <p>ULOŽENI TRUD</p> <ul style="list-style-type: none">a) Uložio sam vrlo malo trudab) Uložio sam dovoljno trudac) Uložio sam jako puno truda <p>ZADOVOLJSTVO REZULTATOM</p> <ul style="list-style-type: none">a) Nisam pretjerano zadovoljan učinjenimb) Uglavnom sam zadovoljan svojim radomc) Veoma sam zadovoljan rezultatom

	<p>REAKCIJA DRUGIH NA MOJ RAD</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Nisam siguran koliko im se svidio moj rad b) Uglavnom su pohvalili moj rad c) Moj rad im se svidio i dobio sam puno pohvala 																												
<p>Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi</p>	<p>Slagalica i premetaljka</p> <p>SLAGALICA I PREMETALIKA</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;"></td><td>Suprotni veznik (jedno slovo)</td></tr> <tr><td></td><td>Dvousneni nosni zatvornik</td></tr> <tr><td></td><td>Prvo slovo prezimena pjesnika Vladimira</td></tr> <tr><td></td><td>Prijedlog koji može doći s naveskom</td></tr> <tr><td></td><td>Sastavni veznik</td></tr> <tr><td></td><td>Slovo kojim počinje tekst Baćanske ploče</td></tr> <tr><td></td><td>Prvo slovo sinonima za poeziju</td></tr> </table> <p>Premetaljka:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 12.5%;">→</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </table> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Rješenje:</p> <table border="1" style="margin-bottom: 5px;"> <tr><td>1. Slagalica:</td><td>A M N S I A L</td></tr> </table> <table border="1"> <tr><td>2. Premetaljka:</td><td>M A S L I N A</td></tr> </table> </div> <p>Vennov dijagram</p> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <div style="display: inline-block; border: 1px solid black; padding: 5px; margin-right: 20px;">Pjesnikova vizija</div> <div style="display: inline-block; border: 1px solid black; padding: 5px;">Asocijacije učenika</div> </div>		Suprotni veznik (jedno slovo)		Dvousneni nosni zatvornik		Prvo slovo prezimena pjesnika Vladimira		Prijedlog koji može doći s naveskom		Sastavni veznik		Slovo kojim počinje tekst Baćanske ploče		Prvo slovo sinonima za poeziju	→										1. Slagalica:	A M N S I A L	2. Premetaljka:	M A S L I N A
	Suprotni veznik (jedno slovo)																												
	Dvousneni nosni zatvornik																												
	Prvo slovo prezimena pjesnika Vladimira																												
	Prijedlog koji može doći s naveskom																												
	Sastavni veznik																												
	Slovo kojim počinje tekst Baćanske ploče																												
	Prvo slovo sinonima za poeziju																												
→																													
1. Slagalica:	A M N S I A L																												
2. Premetaljka:	M A S L I N A																												

Ispunjeni Vennov dijagram

Nastavni listić

1. Odredi temu pjesme i izdvoji ključne motive.
Dokaži da lirski subjekt intenzivno osjeća mediteranski pejzaž i imenuj pjesničke dojmove uz primjere.
(boje, mirisi, zvukovi)

OČEKIVANO:

Tema: doživljaj mediteranskog pejzaža i njegov odjek u kasnjem životu lirskog subjekta

Motivi: vinograd, maslina, grožđe, pjev cvrčka, oblačci, zemlja, sunce, stijenje, svijeća, vjetrina, kuća, zidi, ulje, plamen, krug, vihori

Pjesnički dojmovi:

vizualni - zeleni vijenac maslina, modro nebo, bijeli oblačci, vedri svod, tamne noći, tama sve crnja

auditivni - pjev cvrčka, more je šumjelo, vjetrina otvara vrata i prozore, kroz kuću duva, zidima trese, more krkoči

taktilni – vrući dani ljetni, burne noći

olfaktivni – ulje joj vonja po maslinama mog oca

OCJENA:

2. Objasni simboliku svijeće na stolu, uoči motiv kruga i razjasni njegovu simboliku.

OČEKIVANO:

Svićeću ispunjenu maslinovim uljem zapalila je sama božica Atena u viziji lirskog subjekta. Ona simbolizira svjetlo, toplinu, sjećanje na oca i pretke, doba djetinjstva u kojem smo zaštićeni i nesvjesni životnih teškoća. Motiv

	<p>kruga prisutan je u samoj kompoziciji pjesme i u viziji začaranog kruga koji se stvara oko plamena svijeće, a u koji se lirski subjekt želi skloniti od „vihora koji bjesne“ odlazeći mislima u „vinograd svoga oca ovjenčan maslinom vijencem“. Učenici mogu govoriti i o začaranom krugu života, ali i simbolu vječnosti i cikličkom putovanju kulturnih dobara od antike do suvremenog doba.</p> <p>OCJENA:</p> <p>3. Uoči kontrast u pjesmi, poveži ga s proživljavanjima lirskog subjekta.</p> <p>OČEKIVANO:</p> <p>prirodni okoliš – urbani prostor zanos – tjeskoba djetinjstvo – zrela dob</p> <p>NAPOMENA: Budući da su učenici već usvojili leksičke odnose, nije ih potrebno dodatno pojašnjavati.</p> <p>a) Koje su riječi i sintagme u antonimskom odnosu u kontekstu pjesme?</p> <p>OČEKIVANO:</p> <p>podne – noć vrući ljetni dan – tamne i burne noći svijetle vizije – tama sve crnja</p> <p>b) Odredi sinonime Nazorovim poetizmima:</p> <p>Uzduh- Svod- Užgati Zidi- Vonjati- Sveđer Žižak- Pjev-</p> <p>OČEKIVANO: Učenici navode asocijativna značenja bez uporabe rječnika: zrak, nebo, zapaliti, zidovi, mirisati, uvihek, plamen, pjesma</p> <p>c) Izaberi dva pojma u pjesmi i stavi ih u hiperonimsko-hiponimski odnos (međusobni ili s drugim riječima u pjesmi)</p> <p>OČEKIVANO:</p> <p>plodovi – grožđe, masline, smokve bojna oprema – štit, koplje, kaciga</p> <p>OCJENA:</p>
--	--

DODATNI ELEMENTI¹

Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>Poduzetništvo</p> <p>Pod A. 4. 1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja Zdravlje Domena Tjelesno zdravlje</p> <p>A. 4. 2. A Razlikuje različite prehrambene stilove te prepoznaje znakove poremećaja ravnoteže u organizmu</p> <p>A. 4. 2. C. Primjenjuje prehranu prilagođenu godišnjem dobu i podneblju u svakodnevnom životu</p> <p>Učiti kako učiti</p> <p>uku A. 4/5. 1. Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema</p> <p>uku B. 4/5. 4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje</p> <p>uku C. 4/5. 3. Učenik iskazuje interes za različita područja, preuzima odgovornost za svoje učenje i ustraje u učenju.</p> <p>Uku D. 4/5. 2. Učenik ostvaruje dobру komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spremjan je zatražiti i ponuditi pomoć.</p> <p>Osobni i socijalni razvoj</p> <p>osr B. 4. 2. Suradnički uči i radi u timu</p> <p>Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije</p> <p>iktc. 4. 2. učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju</p> <p>Održivi razvoj</p> <p>odr.A.4.2. Objavljava važnost uspostavljanja prirodne ravnoteže</p> <p>odr.B.4.2. Djeluje u skladu s načelima održivoga razvoja s ciljem zaštite prirode i okoliša</p>
--	---

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	<ul style="list-style-type: none">- Učenik slika prizor iz Nazorove pjesme- Izrađuje etiketu i kreira slogan ili reklamu- Priređuje izložbu fotografija- Istražuje prednosti mediteranske prehrane- Istražuje proizvodnju i potrošnju maslinova ulja u svojoj sredini
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Daroviti učenici izrađuju hodogram zbivanja za prezentaciju projekta. Prikupljaju podatke o trajanju pojedine aktivnosti i vode program. Prikupljaju rade ostalih učenika i u suradnji s njima pripremaju tematsku izložbu. Pozivaju ostale sudionike.
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	<p>Svaki učenik bira u skladu s vlastitim interesima jedan istraživački zadatak koji će pripremiti i prezentirati u paru te jedan zadatak stvaralačkog tipa. Nastavnik pomaže u odabiru neodlučnim učenicima, vodeći računa da svi zadatci budu zastupljeni. U dogovoren dan, nakon 7 do 10 dana, učenici prezentiraju rezultate svoga rada. Izmjenjuju se prezentacije i izlaganja na zadatu temu s intervjuiima i zadatcima stvaralačkog tipa po unaprijed izrađenom scenariju. Trajanje programa je 3 školska sata. Moguće je spojiti blok sat Hrvatskoga jezika sa SRZ i pozvati učenike i nastavnike drugih razreda te razredni projekt proširiti na nivo školskog. Po završetku događanja učenici ispunjavaju listić za samovrednovanje.</p> <p>ZADATCI ISTRAŽIVAČKOG TIPOA:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Istraži što se podrazumijeva pod mediteranskom prehranom, kakva je uloga maslinova ulja u njoj. Što pokazuju najnovija istraživanja o prehrambenim navikama mladih?2. Istraži proizvodnju maslinova ulja u svojoj županiji (koliko je proizvođača, koliko uljara, koje se vrste maslina uzgajaju, postoje li poticaji i sl.). <p>NAPOMENA: Učenici u kontinentalnoj Hrvatskoj mogu istražiti proizvodnju, uporabu, iskoristivost, simboliku, inspiraciju umjetnicima, dobrobit za</p>

	<p>zdravlje i sl. nekog drugog stabla zastupljenog u njihovu zavičaju: npr. orah (Tadijanović), hrast (Kozarac) jabuka...</p> <ol style="list-style-type: none">3. Prikaži proces od berbe maslina do proizvodnje ulja i njegova stavljanja na tržiste.4. Istraži simboliku maslinove grančice u antici i u Bibliji.5. Napravi kolaž glazbenih djela inspiriranih maslinom.6. Napravi kolaž likovnih djela inspiriranih maslinom.7. Predstavi život i stvaralaštvo pjesnika Vladimira Nazora. <p>ZADATCI STVARALAČKOG TIPOA:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Napiši pjesmu ili kratku priču inspiriranu Nazorovom pjesmom ili motivom masline.2. Nauči naizust i izvedi Nazorovu pjesmu <i>Maslina</i>.3. Naslikaj jedan prizor iz pjesme.4. Priredi mini izložbu svojih fotografija s mediteranskim motivima.5. Osmisli etiketu i napiši slogan ili reklamu za prodaju maslinova ulja.6. Sastavi intervju od najmanje 5 pitanja o konzumaciji maslinova ulja u svojoj obitelji. Intervjuiraj majku, oca ili nekog drugog člana obitelji. Dogovori s kim ćeš u paru svoj rad predstaviti ostalima.7. Ako tvoja uža ili šira obitelj proizvodi maslinovo ulje, sastavi intervju od najmanje pet pitanja kojima ćeš tu aktivnost prikazati. Dogovori s kim ćeš u paru svoj rad predstaviti ostalima.8. Ispeci zdrave kolače s maslinovim uljem. <p>RECEPTI:</p> <p>Keksi s narančom</p> <p>80 ml maslinova ulja 2 žlice naribane limunove korice 2 žlice naribane narančine korice 2 vanilin šećera 1 žličica cimeta sok dviju naranči 260 g integralnog brašna</p>
--	---

	<p>100 g šećera 80 g badema 1 žličica praška za pecivo Zamijesite tijesto od svih sastojaka, razvaljajte ga na 0,5 cm i režite različite oblike. Složite ih na namaščen lim i pecite na 180°C 15 – 20 min do zlatnožute boje.</p> <p>Zdravi kolač</p> <p>2 dl jogurta 4 dl integralnog brašna 2 žlice meda 2 naribane jabuke šaka sjeckanih oraha 2 žlice maslinova ulja 1 prašak za pecivo Sve sastojke dobro izmiješajte i stavite u nauljen i pobrašnjen lim. Po vrhu pospite nasjeckane orašaste plodove i pecite na 180°C pola sata.</p> <p>Keksi s ružmarinom i kaduljom (slani)</p> <p>2,5 šalice brašna 1,5 žlice praška za pecivo 0,5 žlice soli 10 – 15 zrna crvenog papra (usitnjjenog) 2 žlice usitnjene kadulje i ružmarina 2 jaja 0,5 šalice maslinova ulja 3/4 šalice crnog vina Pomiješajte suhe s mokrim sastojcima u ravnomjernu smjesu, žlicom stavljamte na papir za pečenje, pospite s malo ružmarina i pecite 12 -15 minuta na 180C.</p>
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	Musa, Šimun;Šušić, Mirela;Tokić, Miran: <i>Uvod u</i>

	<p><i>metodiku, interpretaciju i recepciju književnosti.</i> Zadar, 2015.</p> <p>Bruning, Ludge; Saum, Tobias: <i>Suradničkim učenjem do uspješne nastave.</i> Zagreb, 2008.</p> <p>Miljković, Ivo: „Maslina u umjetnosti“. <i>Pomologija Croatica</i>, Vol. 16 (2010), br. 3 – 4</p> <p>Franković, Sanja: <i>Maslina i sveti lug: Nazorove mitske teme i motivi.</i> Zagreb, 2012.</p>
--	---